

OLIMPIADA NAȚIONALĂ DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

Etapă locală

19 februarie 2024

Clasa a X-a

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Lucrările în care eseu/răspunsurile sunt precedate de titlu și/sau motto vor fi notate cu zero puncte.
- Timpul de lucru: trei ore.
- Punctaj total: 100 de puncte.

Citește cu atenție textele de mai jos:

A. Așa-i firea omenească: stă ascunsă până ce n-a ajuns omul în largul lui, ea se dă apoi de gol.

E câte unul pe care sărăcia-l face sficios, dacă nu chiar umilit, blând la fire și totdeauna gata de-a le sări altora într-ajutor, încât ai zice că n-ar întrece nimic bunătatea lui dacă n-ar înăbuși-o sărăcia; când colo, te pomeniști că, ajuns bogat, nu mai vrea să-și aducă aminte de nevoile celor săraci și se dă pe față inima lui cea neagră.

Altul e-ndușmănit de sărăcie și n-are milă nici cu cei bogați, nici cu cei săraci ca dânsul, dar, ajuns bogat, se-mpacă cu lumea și se dă pe față ca om cu inima miloasă.

Numai la lărgime iese la iveală firea cea adevărată a omului, și sunt rari oamenii care-și păstrează firea în toate împrejurările.

Așa, plecând cu noaptea-n cap, lucrând ziua toată și întorcându-se pe-ntunecate acasă, puteau să fie Duțu și Stanca oameni răi de gură și buni de inimă: te pomeniști însă că, harnici cum sunt, se-mbogățesc și iese cu totul altceva din ei. Ba poate că nici chiar așa de săraci n-ar fi cum sunt, dacă nu i-ar fi intrat lui Duțu în minte gândul că el are să fie om cu stare. I-o fi venit așa din senin, i-o fi spus-o vreo țigancă, destul că el nu pune nici un preț pe averea altora, fiindcă nu se îndoia că va fi odată și el avut. Avea mâna norocoasă, și pe ce pune el mâna lui nu putea să-i iasă decât bine.

Deprins cu gândul acesta, nu o dată, dând cu cazmaua în pământ, el se-ntreba de ce adecă n-ar fi cu putință ca să găsească vreo comoară-n calea lui. Și-n vremuri de mult, și-n vremuri mai apropiate a fost drum larg pe acolo pe la Focșani. Trecut-au și turcii, și tătarii, și boieri bogați, ba chiar și domni plecați în pribegie, numai bunul Dumnezeu știe câți și ce fel de oameni fugari au trecut: cine știe dacă nu cumva vreunul și-a îngropat comorile tocmai unde Duțu-și încărcă metrii cubici de pământ?!

Chiar dacă n-ar fi, nu e nici un păcat să și-o închipuiască: lucrează mai cu poftă, timpul îi trece mai bine.

Când, deodată, Doamne ferește și-n ceas bun să fie! cazmaua se lovește de ceva vârtos, foarte vârtos, ce nu suna nici a lemn, nici a piatră, nici a cărămidă, nici a oală spartă, nici chiar a fier, ci curat ca o căldare de aramă, ca un cazan, mare cazan.

Duțu, om de vreo douăzeci și opt de ani, mai mult slab decât plin la trup, mai mult bălan decât oacheș, cu fața cam prelungă și cu ochii căprui, rămase nemișcat și cu fața galbenă și mai lungă decât de obicei. Îi trecuse un fel de junghi prin inimă, i se oprise sângele-n vine și i se tăiaseră picioarele.

(Ioan Slavici, *Comoara*)

INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN TIMIȘ

Str. Dr. Liviu Gabor nr. 1, 300004, Timișoara,

Tel +40 (0)256 305799/

Fax +40 (0)256 490430, +40 (0)256 490429

registratura@isjtm.ro, www.isj.tm.edu.ro

Operator de date cu caracter personal nr.18818

MINISTERUL EDUCAȚIEI

B. Lătit ca o broască pe grămada de scule prețioase zăcea un balaur obez, cu douăsprezece capete ce se holbau sălbatic la zmeul oprit în prag, orbit de-atâta scânteiere. Din botul unuia țâșni o limbă de cameleon, care-l prinse bine de mijloc pe zmeu și-l trase cu o putere grozavă către botul plin de pumnale. Felcerul crezu că i-a sunat ceasul. Nu mică-i fu mirarea când se trezi pus ușurel pe picioare în fața balaurului, înfundat pân-la genunchi în grămada de bijuterii. Cele douăsprezece capete îl priveau binevoitor. Al doilea din dreapta luă cuvântul:

— Salutare, coane. Uite care-i treaba, o să intru direct în subiect. Eu sunt... mă rog, *noi suntem* Balaurul din peștera de safir.

— Am bănuț eu ceva, întrerupse destul de obraznic Chung, care-și mai venise-n fire.

— Cică misiunea noastră e să păzim grămada asta de...

— Vorbește cuviincios, se amestecă un cap din extremitatea opusă, în definitiv, e o onorabilă grămadă de aur și giuvaeruri...

— ...cu un moț cât toate zilele! Urăsc, urăsc, urăsc toate farafastăcurile astea pentru bogătași, cucoane și popi! Proletari din toate țările, uniți-vă!

— Hai, lasă revoluția, zise împăciuitor alt cap. Așa e numărul doi, zăvragiu nevoie mare, explică el, după care reluă pe alt ton. Cică soarta noastră e să păzim comoara. Păi o păzim, ce să facem, parcă putem să ieșim de-aici? Doar capetele ne-ar putea trece prin tunel, dar nicidecum burdufu- ăsta, hipopotamu-ăsta de care suntem legați cu toții... Numai tu, doctore, ai putea să ne ajuți.

— Da, numai tu, doctore! Ajută-ne, doctore! se milogiră în cor toate celelalte capete. De o mie de ani te așteptăm! Vai! O mie de ani pierduți din viață!

— Ne-au mâncat tinerețea moșierii și fabricanții, gemu numărul doi.

— Bine, fraților, dar de unde știți că sunt doctor?

— Păi ești zmeu cu colți, și mai și miroși a amalgam dentar de la o poștă. Ia zi, numărul opt, care era planul nostru?

— Uite, ne gândeam noi dacă nu ai putea mata să ne separi, știi, ca pe frații siamezi, și în loc de balaur să ne faci doisprezece șerpi, ca să putem scăpa o dată din grota asta, să uităm de giuvaeruri...

— ...și unul de altul, completară ceilalți, nostalgici.

— Ce zici? Te învoiești? Zmeul se uită lung la trupul mătăhălos al balaurului. Apoi, și mai lung, spre grămada de comori, își compuse, ca la poker, o figură de nepătruns. Scoase o pilă de unghii și începu să-și ferchezuiască fără grabă o gheară.

— How much? catadicsi să zică, nepăsător, într-un târziu.

— A, oricât, ia orice, ia tot, săriră cu toții. Cât poți căra în spinare. Ba te mai ajutăm și noi! Zmeul îi privi chiorâș:

— E puțin, stimabile. Uite ce e. Eu vă servesc doar așa, că-mi place de voi. Da' să fie clar cine e de-acuma șeful.

— Tu ești, conașule! strigă numărul șase, iar ceilalți încuviințară.

— Bun. Uite ce vreau eu de la voi. Mai întâi, toată comoara mi-o duceți pân-acasă.

— Ducem!

— După-aia, spuneți chiar acum o poveste.

— Știai tu Zurba lui Zurbalan, zmaul din Quatr'a, îi șopti patru lui unu. Unu începu, într-o tăcere solemnă. Zmeii, ca și balaurii, nu iubesc nimic mai mult decât vechile basme. Fremătără la noianul de aventuri povestite în nobil vers. Când numărul unu termină, se lăsă o tăcere mare. Parcă întregul munte de piatră scumpă rezona încă, neauzit."

(Povestea Doftorului Chung, în *Enciclopedia Zmeilor*, Mircea Cărtărescu)

Subiectul I

(30 de puncte)

Răspunde, pe foaia de concurs, la fiecare dintre următoarele cerințe:

1. Menționează o asemănare și o deosebire între cele două fragmente de text. **5 puncte**
2. Evidențiază, prin două exemple, o funcție a limbajului din textul *Comoara* de Ioan Slavici. **5 puncte**
3. Prezintă relația dintre naratori și lumile pe care le generează în cele două texte. **5 puncte**
4. Ilustrează două particularități ale dialogului din fragmentul *Povestea Doftorului Chung* de Mircea Cărtărescu. **5 puncte**
5. Susține-ți opinia despre semnificația următoarei secvențe din textul *Povestea Doftorului Chung* de Mircea Cărtărescu: *Unu începu, într-o tăcere solemnă. Zmeii, ca și balaurii, nu iubesc nimic mai mult decât vechile basme.* **5 puncte**

Notă

Niciun răspuns nu va depăși 100 de cuvinte.

Pentru **conținut**, vei primi 25 de puncte, iar pentru **redactare**, vei primi 5 puncte (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct; respectarea precizării privind numărul de cuvinte – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, răspunsurile vor fi formulate în enunțuri.

Subiectul al II-lea

(35 de puncte)

Scrie o narațiune de 150-300 de cuvinte, care să fie continuarea fragmentului:

„Când, deodată, Doamne ferește și-n ceas bun să fie! cazmaua se lovește de ceva vârtos, foarte vârtos, ce nu suna nici a lemn, nici a piatră, nici a cărămidă, nici a oală spartă, nici chiar a fier, ci curat ca o căldare de aramă, ca un cazan, mare cazan.”

Notă

Pentru **conținut**, vei primi 30 de puncte, iar pentru **redactare**, vei primi 5 puncte (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct; respectarea precizării privind numărul de cuvinte – 1 punct).

Subiectul al III-lea

(35 de puncte)

Scrie un eseu de 600 – 900 de cuvinte despre *relația uman-supranatural* pornind de la cele două texte citate și valorificând experiența ta culturală.

Notă

În elaborarea eseului, vei respecta structura textului de tip argumentativ: *ipoteza*, constând în *formularea tezei/a punctului de vedere* cu privire la temă, *argumentația* (cu trei argumente/raționamente logice/exemple concrete etc.) și *concluzia/sinteza*.

Pentru conținutul eseului, vei primi 30 de puncte, iar pentru redactare, vei primi 5 puncte (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct; respectarea precizării privind numărul de cuvinte – 1 punct).